

Datum

2022-05-31

Diariennr (åberopas)

A628.835/2021

HÖGSTA DOMSTOLEN	Er referens
R 1	A 3173-22

Polismyndigheten
Rättsavdelningen
Rättsenheten Stockholm
Rättstillämpning 3
Jenny Englund Grass

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

INKOM:	2022-05-31
MÅLNR:	Ä 3173-22
AKTBIL:	4

Överklagande

Överklagande

Polismyndigheten har överklagat Svea hovrätts beslut av den 22 april 2022 i mål ÖÄ 3902-22 och vill härmed komplettera överklagandet enligt följande.

Yrkanden

Polismyndigheten ansöker om prövningstillstånd och yrkar att Högsta domstolen beviljar prövningstillstånd, prövar målet i sak och med ändring av Svea hovrätts beslut fastställer Polismyndighetens beslut.

Frågan om prövningstillstånd

Polismyndigheten anser att prövningstillstånd bör meddelas då det finns anledning att ändra Svea hovrätts beslut samt det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att frågan prövas av högre rätt. Ärendet har en stor principiell betydelse för tillämpningen av 4 § lag (1976:206) om felparkeringsavgift, framförallt, men inte begränsat till, vad gäller bedömningen av rekvisitet "sannolikt" i bestämmelsen. I och med det överklagade beslutet är praxis på området oklar.

Grunder

Till stöd för överklagandet får Polismyndigheten anföra följande.

Bakgrund

I NJA 2019 s. 480 har Högsta domstolen resonerat kring uttrycket ”frånhänt genom brott” och då konstaterat att det bör vara begränsat på så sätt att det innefattar ett krav på att det verkligen är fråga om ett brott – där alla brottsförutsättningar är uppfyllda – och att brottet utgör ett egendomsbrott som riktas mot den som är potentiellt betalningsansvarig för felparkeringen och där fordonet är brottsobjektet.

Svea hovrätt har i beslut den 21 september 2021 i mål ÖÄ 4059-21 konstaterat att det krävs att samtliga brottsförutsättningar är uppfyllda och att det rör sig om ett egendomsbrott riktat mot den potentiellt betalningsansvarige med fordonet som brottssubjekt för att uttrycket ”frånhänt genom brott” ska anses uppfyllt. Rätten har även konstaterat att lagen om felparkeringsavgift bygger på en avvägning mellan kraven på rättssäkerhet och intresset av ett snabbt och smidigt förfarande. Det har ansetts nödvändigt att med ett enkelt system och rationella rutiner samtidigt som det måste tillgodose den enskildes intresse av rättssäkerhet (prop. 1975/76:106 s. 34 och 41). Högsta domstolen har lyft fram dessa bakomliggande ändamål även vid en bedömning av frågor som gäller beviskrav och bevisvärdering (se NJA 2013 s. 711).

Hovrätten har vidare anfört att det av den juridiska litteraturen framgår att beviskravet ”sannolikt” innebär ett lägre beviskrav än ”styrkt”, som är det normala beviskravet i tvistemål, men att det ska förstås som ett högre ställt krav än ”antagligt”. Hovrätten anför även att enbart ett påstående om att ett fordon frånhänts ägaren genom brott, med hänsyn till de intressen som ligger till grund för reglerna i lagen om felparkeringsavgift, inte kan vara tillräckligt för att sannolikhetskravet ska anses uppfyllt. Istället måste en bedömning där samtliga omständigheter i ärendet beaktas. Frågan blir då om omständigheterna ger tillräckligt stöd åt ägarens uppgift om att ett fordon frånhänts denne genom brott.

Svea hovrätt har i beslut den 4 juni 2021 i mål ÖÄ 2084-21 instämt i tingsrättens bedömning i det då aktuella fallet om att omständigheterna i fallet inte har gjort det sannolikt att ett fordon frånhänts fordonsägaren genom brott. Rätten ansåg att endast en polisanmälan i sig inte utgör tillräckligt stöd för ett påstående om att fordonet stulits. Rätten har vidare anført att det bör krävas att fordonsägaren lämnar en konkret och trovärdig redogörelse för omständigheterna, eller övertygande bevisning för stölden, för att invändningen ska kunna godtas.

Högsta domstolens och hovrättens beslut i dessa ärenden, tillsammans med övrig praxis inom aktuellt rättsområde, har varit vägledande för såväl Polismyndigheten som tingsrätter i ärenden där klaganden har anført att fordon som meddelats parkeringsanmärkning frånhänts ägaren genom brott. Polismyndigheten anser att nämnda praxis bör vara alltjämt gällande, dvs. gälla samtliga ärenden där fordonsägaren kommer med samma invändning. Eftersom hovrätternas beslut i felparkeringsärenden har ett stort prejudikatvärde är behovet av en enhetlig praxis avseende parkeringsförseelser enligt lagen om felparkeringsavgift stort.

Aktuellt ärende

Av 4 § 1 st lagen om parkeringsavgift följer att ett fordons ägare ansvar för att felparkeringsavgift betalas. Undantag från denna huvudregel är dock om ägaren gör det sannolikt att fordonet frånhänts denne genom brott.

Frågorna i målet är enligt Polismyndighetens uppfattning följande.

- Har parkeringsvakten haft lagligt stöd att meddela den nu aktuella parkeringsanmärkningen?
- Om parkeringsvakten haft lagligt stöd att meddela den nu aktuella parkeringsanmärkningen bör betalningsansvar för densamma undantas mot bakgrund av fordonsägarens invändning att fordonet frånhänts honom genom brott?
- Vad krävs för att en fordonsägare ska ha gjort det *sannolikt* att denne frånhänts sitt fordon genom brott?

Polismyndighetens uppfattning är att följande är ostridigt i ärendet. Aktuell fordon har den 20 augusti 2021 stått uppställt på Kaptensgatan 12, samma tid och plats som anges i parkeringsanmärkningen. På platsen, som var en gångbana, råder parkeringsförbud enligt 3 kap. 48 § 2 stycket trafikförordningen (1998:1276). Det är även ostridigt att Serkan Ardic har stått som ägare till fordonet vid tiden för parkeringsanmärkningens utfärdande.

Serkan Ardic har hos Polismyndigheten och domstolarna anfört att aktuellt fordon fränhänts honom genom brott samt att det alltjämt, under tiden som parkeringsanmärkningen utfärdades, har varit efterlyst. Som bevisning har Serkan Ardic åberopat en polisanmälan daterad den 15 augusti 2021.

Tingsrätten har bl.a. anfört att det inte framkommit något i ärendet som gett tingsrätten anledning att ifrågasätta Serkan Ardics påstående om fordonet fränhänts denne genom brott samt att det mot bakgrund av att Serkan Ardic polisanmält fordonet får anses ha gjorts sannolikt att så har varit fallet.

Hovrätten har sedan anfört att det som huvudregel bör vara tillräckligt att en fordonsägare upprättar en polisanmälan avseende tillgrepp av ett fordon, om detta görs innan dess att en parkeringsanmärkning meddelas, för att fordonsägaren ska ha gjort det sannolikt att ett fordon fränhänts denne genom brott. Då Serkan Ardics nu aktuella polisanmälan inkommit innan parkeringsanmärkningen meddelades har han, enligt rättens mening, gjort det sannolikt att fordonet fränhänts honom genom brott.

Polismyndigheten får mot bakgrund av ovan anförda följande.

Polismyndighetens prövning i parkeringsärenden är, liksom rättens prövning, begränsad till en strikt laglighetsprövning. I och med att anmärkningen är lagligen grundad saknas det utrymme för Polismyndigheten att undanröja densamma. Det är därutöver inte möjligt att undanröja en lagligen grundad anmärkning på grund av att överträdelsen varit obetydlig, oskäligen eller

liknande (jfr. rättsfallet NJA 2005 s. 17). Det föreligger inte heller något stöd för att undanröja betalningsskyldigheten med hänsyn till att det eventuellt skulle få orimliga konsekvenser för fordonsägaren. Varken lagtexten eller förarbetena ger något utrymme att frånga det strikta ägaransvaret av den anledningen (se även NJA 2015 s. 98).

Vidare ska rätten utgå ifrån att parkeringsvakter följer de lagar och bestämmelser som reglerar deras arbete. En parkeringsvakts arbetsuppgift är att kontrollera om parkering har skett enligt gällande villkor, och en parkeringsvakts erfarenhet och rutiner lämnar därför ett mycket begränsat utrymme för misstag. Anteckningen i anmärkningen ska därför utgöra den bästa bevisningen om förhållandena vid den relevanta tidpunkten (se bl.a. rättsfallen NJA 2013 s. 711 I och II).

Uppgifter i en anmärkning ska tillmätas ett starkt bevisvärde. Enbart ett påstående från fordonsägaren om att felparkering inte har skett är inte tillräckligt för att betalningsansvar ska undanröjas. För att en anmärkning ska ifrågasättas krävs att fordonsägaren lämnar en redogörelse för omständigheterna vid parkeringen eller visar någon form av bevisning som medför att invändningen mot den påförda avgiften framstår som så trovärdig att den inte kan lämnas utan avseende (se bl.a. NJA 2001 s. 889).

Polismyndigheten bedömer sammantaget att parkeringsvakten i fråga har haft fog för sitt beslut den 20 augusti 2021 att med stöd av lagen om felparkeringsavgift meddela en parkeringsanmärkning avseende moped med registreringsnummer NLW53C.

Serkan Ardic har anfört att mopeden har frånhänts honom genom brott och som bevis för detta åberopat den polisanmälan som upprättats gällande detta. Serkan Ardic har getts tillfälle att inkomma med kompletterande bevisning i ärendet men inte återkommit. Endast den omständighet att Serkan Ardic har upprättat en polisanmälan gällande mopeden kan inte, i enlighet med rådande praxis, innebära att han gjort det sannolikt att fordonet frånhänts honom

genom brott. En ordning där nu gällande praxis undanröjs skulle få orimliga konsekvenser och talar emot det bakomliggande syftet med bestämmelsen om strikt ägaransvar i synnerhet, och det bakomliggande syftet med bestämmelserna om felparkeringsavgift i allmänhet, dvs. ett enkelt och smidigt system med rationella rutiner för att hantera den stora mängd parkeringsanmärkningar som utfärdas (prop. 1975/76:106 s. 34 ff).

I ärenden rörande felparkering är invändningen om att fordonet frånhänts den registrerade ägaren genom brott och att det därmed inte föreligger betalningsansvar vanligt förekommande. Praxis i ärenden rörande felparkering är att endast ett påstående av den som överklagar en parkeringsanmärkning och anför att en överträdelse inte ägt rum inte är tillräckligt för att betalningsansvaret ska undanröjas (se NJA 2001 s. 889). Vad gäller polisanmälningar så har Polismyndigheten en skyldighet att ta emot varje anmälan om brott utan uppskov. Det råder inte några beviskrav för att upprätta en anmälan och det kan göras så väl muntligen som skriftligen. Mot den bakgrunden kan en upprättad polisanmälan i sig inte utgöra högre bevisvärde än ett påstående i enlighet med ovan praxis. Inte heller den uppgiften att ett fordon som anmälts som stulet även efterlysts kan i sig anses tillmätas ett särskilt stort bevisvärde då Polismyndigheten rutinmässigt vid en upprättade av en sådan polisanmälan ska efterlysa aktuellt fordon.

Polismyndigheten anser att en ordning där endast en polisanmälan, med tillhörande obligatorisk efterlysning i vägtrafikregistret, uppfyller sannolikhetskravet i 4 § lagen parkeringsavgift skulle medföra en orimligt enkel möjlighet för en fordonsägare att undkomma betalningsansvar. Detta skulle stå i strid både med det strikta ägaransvaret och syftet med lagstiftningen och kan leda till att den registrerade ägaren medvetet kan undandra sig betalningsansvar för ett mycket stort antal felparkeringsavgifter.

En registrerad ägare har, om denne inte anser sig vara betalningsskyldig, alltid möjlighet att föra talan i en civilrättslig process mot den som anses vara betalningsskyldig.

Polismyndigheten anser att de uppgifter som har framkommit av såväl Polismyndighetens utredning som av Serkan Ardic åberopade omständigheter och bevisning är inte heller av sådan styrka att det föreligger grund för att undanröja Serkan Ardics betalningsansvar av någon annan anledning. Vad Serkan Ardic har anfört i övrigt föranleder inte någon annan bedömning.

Slutsats

Polismyndigheten anser att Svea hovrätt i och med det överklagade beslutet har frångått den praxis som fastställts av domstolarna gällande 4 § lagen om felparkeringsavgift. Med anledning av det anser Polismyndigheten att praxis på aktuellt område är oklar. Polismyndighetens, liksom domstolars, prövning av likartade ärenden riskerar därmed att präglas av godtycke och sådana skälighetsbedömningar som i övrigt inte är tillåtna enligt gällande praxis inom aktuellt rättsområde.

Polismyndigheten vill med stöd av vad som anförts ovan samt det som anförts och åberopats i underinstanserna att Högsta domstolen ändrar Svea hovrätts beslut om att undanröja betalningsansvaret för fordonsägaren.

POLISMYNDIGHETEN

Jenny Englund Grass, jurist